

Punt de Vista

EL PUNT AVUI+

JOAN BOSCH I ROURA, president
JOAN VALL I CLARA, vicepresident
PERE CARRERAS, director general
JORDI GRAU, subdirector general de continguts

JO M'HE MANTINGUT FIDEL A UNA IDEA REVERENCIAL CAP AL LLIBRE IMPRÈS

Joaquim Nadal



Historiador

És obsolet Josep Pla?

Aquests darrers dies he llegit als diaris la notícia que alguna biblioteca posa a disposició dels seus lectors els llibres obsolets. És una nova versió de l'intercanvi de llibres usats que s'ha estès a diversos llocs de Catalunya i arreu, i que fins i tot s'ha institucionalitzat en poblacions com ara Mataró. Abans que llençar llibres vells i poc o gens usats, a les biblioteques es decideix conceptuar-los com a obsolets i retirar-los dels fons i dels catàlegs de les biblioteques i es regalen, es venen o, simplement, es llen- cen.

MANTINC SOBRE AQUESTA QÜESTIÓ una actitud crítica i he sostingut amb amics i amigues del món bibliotecari algunes polèmiques. Mitòman perdut, viciós dels llibres, enganxat al paper, m'he erigit en el defensor dels llibres mentre que els responsables de les biblioteques, mancats d'espai i amb un concepte diferent i innovador de la biblioteca, s'han mostrat més i més partidaris de la depuració dels seus fons bibliogràfics.

COMPARTEIXO LA IDEA QUE LES biblioteques del segle XXI han de ser, cada cop més, espais oberts, centres d'activitat cívica i cultural, espais multimèdia on l'ús de les noves tecnologies acosti l'activitat cultural a tothom i la democràtització fins a extrems insospitats fins avui.

PERÒ POTSER PORTAT PER UN CERT sentimentalisme nostàlgic, jo m'he mantingut fidel a una idea reverencial cap al llibre imprès. No desmenteixo aquell concepte que m'agrada, però sí que reclamo que sigui compartit amb una visió històrica, amb un criteri de fons bibliogràfic que no liquidi, en una decisió absurda, determinades col·leccions i que assegurui que el solatge del temps deixarà clarament ben establerts quins són els clàssics del segle XX i del segle XXI que, per molt que no siguin consultats, és imperatiu conservar-los a les biblioteques i tenir-los a disposició.



XAVIER PORRATA

EL CRITERI HA DE SER, ÉS CLAR, restrictiu, i hi ha productes conjunturals i edicions tan massives que no passa res si els llibres passen d'una mà a una altra, perquè en circulen tants exemplars que no s'acabaran mai.

Jo no m'imagino les biblioteques de Lleida sentenciant Màrius Torres o les de Girona sentenciant Narcís Comadira o Francesc Eiximenis

PERÒ TAMBÉ HA DE QUEDAR CLAR que cada biblioteca és un món; un món situat en un entorn determinat i que els elements de context han de ser un criteri també determinant per tal de definir els fons que es conserven. Vull dir, per exemple, que en les biblioteques públiques als municipis o fins i tot a les biblioteques dels centres docents, més enllà de les obres generalistes i de referència està bé que hi hagi totes les aportacions que facin referència a l'entorn més immediat, a la memòria històrica, a la memòria col·lectiva, a la tradició, als usos i costums del lloc. Si no es fes així, totes les biblioteques s'assemblarien i hi mancaria l'ànima concreta que en donaria una perspectiva singular, arrelada, vinculada a l'entorn, amb capacitat d'identificar-se i d'identificar-nos.

TOT AQUEST DISCURS POT SEMBLAR sorprenent i potser inútil si no fos que jo mateix he pogut comprar, amb el segell

de biblioteques públiques, exemplars de les obres completes de Josep Pla, de la poesia completa de Josep Carner, de les obres de Josep M. de Sagarra, de Màrius Torres, de Joan Maragall o de Verdaguer i Foix. He pogut comprar exemplar de la *Història de Catalunya*, dirigida per Pierre Vilar, o he vist com es descartava per obsoleta la *Història de Catalunya* de Ferran Soldevila.

I ARRIBAT A AQUEST PUNT EM COSTA més de creure el model i m'enrabió amb mi mateix i amb un sistema que pot arribar a sentenciar per obsolet algun llibre que em sembla essencial, no només en l'àmbit local sinó per la seva significació a la cultura de Catalunya. Perquè jo no m'imagino les biblioteques de Lleida sentenciant Màrius Torres o les de Girona sentenciant Narcís Comadira o Francesc Eiximenis. I encara menys m'imagino un poble de la Costa Brava decidint que perquè en els darrers anys ningú no ha demanat determinat llibre de l'Obra Completa de Josep Pla es pot declarar obsolet i regalar-lo o posar-lo a la venda o enviar-lo al reciclatge.

UN LLIBRE PARLA DEL MAR, DELS VENTS, dels pescadors, del contraban, de les travesses cap al mar de Cotlliure i Portvendres, dels pèsols, dels horts, d'allò que hem vist o hem menjat. Del paisatge suau i abrupte del nostre entorn, dels personatges singulars, de la política local. Un goig per als sentits, per a la memòria, per gaudir del llenguatge i veure com la literatura desencadena sensacions, sentiments, emocions. Llegir un passatge sobre les sardines grasses a la brasa i notar que la boca se t'aigualeix una mica. Aquest llibre reposa a les prestatgeries de la biblioteca d'un poble de la Costa Brava. Durant un temps no hi ha ningú que li'n faci cap cas. Parla d'ells, dels seus avis i dels seus pares, parla del poble on passen l'estiu, parla d'un temps diferent que ja no tornarà. Algú creu que per empolsegat que estigui aquest és un llibre que es pot declarar obsolet?